

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Одеський національний медичний університет
Кафедра хірургічної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

« 09 » _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Імплантологія в хірургічній стоматології»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: «Стоматологія»

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року) та освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 24 квітня 2025 року).

Розробники:

завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Гулюк А.Г.

завуч кафедри, ас.Лунгу К.В., доц.Крикляс В.Г., доц.Пасечник О.В., доц.Лунгу В.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургічної стоматології
Протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Анатолій ГУЛЮК

Погоджено із гарантом ОПП

Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з стоматологічних дисциплін ОНМедУ

Протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з стоматологічних дисциплін ОНМедУ

Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри хірургічної стоматології

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань	Денна форма навчання
Кредитів: 2	22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова дисципліна
Годин: 60	Спеціальність	Рік підготовки 4
		Лекції (10 год.)
Змістових модулів-8	221 «Стоматологія»	Семінарські (0 год.)
		Практичні (30 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (20 год.)
	Рівень вищої освіти	Форма підсумкового контролю – залік
	другий (магістерський)	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з методами дентальної імплантації зрозуміти фізіологічні основи внутришньокісткової дентальної імплантації ознайомитись з основними видами внутришньокісткової дентальної імплантації, показами для їх використання та технологію хірургічного етапу лікування дефектів зубних рядів з використанням імплантатів

Завдання:

- 1) здобути необхідні знання з ортопедичної стоматології та суміжних спеціальностей;
- 2) вивчити особливості остеointegraції на поверхні внутришньокісткового дентального імплантату, строки остеointegraції в різних відділах щелеп;
- 3) отримати відповідний рівень знань з особливостей методів лікування стоматологічних захворювань з використанням дентальних імплантатів
- 4) поглиблено вивчити основні етапи і методики проведення стоматологічних операцій при дентальній імплантації
- 5) навчити здобувачів вищої освіти використовувати знання клінічної анатомії і оперативної хірургії щелепно-лицевої ділянки в обстеженні та лікуванні пацієнтів при плануванні дентальної імплантації

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних(ЗК):

- ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 7.Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10.Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11.Здатність працювати в команді.
- ЗК 13.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальних (СК):

- СК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
- СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- СК 9, Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- СК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- СК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- СК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- СК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.
- СК 18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1.Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи,

встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)

ПРН 2.Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3.Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань(за списком 2).

ПРН 4.Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 5.Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдопа, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайних ситуацій, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 8.Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9.Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11.Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 21 Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та\або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.2) для різних верств населення в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22.Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та\або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2,2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати

- Особливості обстеження хворих перед плануванням дентальної імплантації.
- Сучасні методи променевої діагностики при плануванні дентальної імплантації. Обґрунтування вибору метода променевої діагностики.
- Показання та протипоказання до імплантологічного втручання.
- Класифікація імплантатів та дентальної імплантації.
- Види матеріалів, з яких виготовляються імплантати та вимоги до них.
- Сучасні системи для дентальної імплантації.
- Особливості проведення дентальної імплантації на верхній та нижній щелепі.

- Методика планування та виготовлення навігаційних шаблонів для встановлення Методи оцінки стабільності імплантата у динаміці приживлення.
- Принципи та завдання передімплантаційної підготовки.
- Сучасні класифікації кількісних та якісних параметрів кісткової тканини щелеп.
- Класифікації адентії та якості кісткової тканини.
- Класифікації атрофії альвеолярних відростків
- Методики хірургічних втручань на твердих тканинах ротової порожнини (вертикальна та горизонтальна аугментації альвеолярного відростка, репозиція нижнього альвеолярного нерва, синус-ліфтинг тощо).
- Фармакотерапія дентальної імплантації.
- Ускладнення стоматологічної імплантації.
- Принципи деонтології та лікарської етики в стоматології і ЦЛХ.

вміти:

- Зібрати анамнез та провести огляд пацієнта з частковою або повною адентією.
- Скласти план додаткових методів дослідження та вміти інтерпретувати їх результати.
- Заповнити відповідну медичну документацію.
- Виконати на фантомі операцію видалення окремих груп зубів на верхній та нижній
- Скласти план проведення дентальної імплантації у пацієнта в залежності від конкретної клінічної ситуації.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Базовий курс стоматологічної імплантології. Поняття остеоінтеграції, як основне питання можливості використання внутрішньо кісткових дентальних імплантатів. Особливості хірургічної анатомії щелеп. Види дентальної імплантації. Показання до дентальної імплантації. Абсолютні і відносні протипоказання до дентальної імплантації, загальні і місцеві.

Тема 2. Методики дентальної імплантації. Загальна характеристика інструментів для дентальної імплантації. Принципи препарування. Концепція перемикування при внутрішньо кістковій імплантації. Визначення поняття «біологічна ширина». Помилки і ускладнення при дентальній імплантації. Соціально-психологічні аспекти ускладнень дентальної імплантації. Фактори ризику при стоматологічній імплантації. Можливі причини ускладнень. Види ускладнень.

Тема 3. Вибір систем дентальних імплантатів. Фінансовий ринок дентальних імплантатів. Історична довідка про розвиток дентальних імплантацій в Європі. Сучасні маркетингові засади у виборі імплантологічних систем. Ринок біоматеріалів. Найближчі і віддаленні перспективи розвитку дентальної імплантації. Навігаційна імплантація з використанням хірургічних шаблонів.

Тема 4. Використання методів кісткової пластики в дентальній імплантології. Мета і задачі кісткової пластики в дентальній імплантації. Показання і протипоказання для трансплантації кісткової тканин. Загальні поняття кісткової

аутотрансплантації. Приживлення кісткового трансплантату. Визначення понять остеоіндукції, остеокондукції в кістковій пластинці. Використання кісткових блоків підборідного виступу, ретромолярної ділянки, гребеню клубової кістки.

Тема 5. Субантральна аугментація. Хірургічна анатомія верхньощелепного синусу. Визначення поняття назоціліарний кліренс. Показання і протипоказання для виконання синусліфтингу. Методика виконання субантральної аугментації. Ускладнення синус-ліфтингу, їх класифікація і профілактика. Віддалені результати і наслідки субперіостальної аугментації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин					
	усього	У тому числі				
		лекції	семінар и	прак- тичні	лабора -торні	СРЗ
Тема 1. Базовий курс стоматологічної імплантології.	10	2		4		4
Тема 2. Методики дентальної імплантації.	12	2		6		4
Тема 3. Вибір систем дентальних імплантатів	10	2		4		4
Тема 4. Використання методів кісткової пластики в дентальній імплантології.	14	2		8		4
Тема 5. Субантральна аугментація.	14	2		8		4
Всього	60	10	0	30	0	20

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

№№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Лекція 1. Базовий курс стоматологічної імплантології.	2
2	Тема 2. Лекція 2. Методики дентальної імплантації	2
3	Тема 3. Лекція 3. Вибір систем дентальних імплантатів	2
4	Тема 4. Лекція 4. Використання методів кісткової пластики в дентальній імплантології	2
5	Тема 5. Лекція 5. Субантральна аугментація	2
	Всього	10

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

5.3. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Практичне заняття 1. Базовий курс стоматологічної імплантології. Поняття остеointegraції, як основне питання можливості використання внутрішньо кісткових дентальних імплантатів. Особливості хірургічної анатомії щелеп. Види дентальної імплантації Показання до дентальної імплантації. Абсолютні і відносні протипоказання до дентальної імплантації, загальні і місцеві.	4
2	Тема 2. Практичне заняття 2. Методики дентальної імплантації. Загальна характеристика інструментів для дентальної імплантації. Принципи препарування. Концепція перемикання при внутрішньо кістковій імплантації. Визначення поняття «біологічна ширина».	4
3	Тема 2.. Практичне заняття 3 . Помилки і ускладнення при дентальній імплантації. Соціально-психологічні аспекти ускладнень дентальної імплантації. Фактори ризику при стоматологічній імплантації. Можливі причини ускладнень. Види ускладнень.	4
4	Тема 3. Практичне заняття 4. Вибір систем дентальних імплантатів. Фінансовий ринок дентальних імплантатів. Історична довідка про розвиток дентальних імплантатів в Європі. Сучасні маркетингові засади у виборі імплантологічних систем. Ринок біоматеріалів. Найближчі і віддаленні перспективи розвитку дентальної імплантації.	4
5	Тема 4. Практичне заняття 5. Навігаційна імплантація з використанням хірургічних шаблонів. Використання методів кісткової пластики в дентальній імплантології. Мета і задачі кісткової пластики в дентальній імплантації.. Показання і протипоказання для трансплантації кісткової тканин.	6
6	Тема 4 Практичне заняття 6.. Загальні поняття кісткової аутотрансплантації. Приживлення кісткового трансплантату. Визначення понять остеоіндукції, остеокондукції в кістковій пластиці. Використання кісткових блоків підборідного виступу, ретромолярної ділянки, гребеню клубової кістки.	4
7	Тема 5. Практичне заняття 7. Субантральна аугментація. Хірургічна анатомія верхньощелепного синусу. Визначення поняття назоціліарний кліренс. Показання і протипоказання для виконання синусліфтингу. Методика виконання субантральної аугментації. Ускладнення синусліфтингу, їх класифікація і профілактика. Віддалені результати і наслідки субперіостальної аугментації	4
	Всього	30

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Підготовка до практичного заняття 2	4
2.	Тема 2. Підготовка до практичного заняття 3	4
3.	Тема 3 Підготовка до практичного заняття 4	6

4.	Тема 4. Підготовка до практичного заняття 5-6	4
5.	Тема 5. Підготовка до практичного заняття 7	2
	Всього	20

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання:

Дисципліна викладається у формі лекцій, практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції:

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування алгоритмів спілкування з хворим.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми поточного контролю: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Форма підсумкового контролю: залік.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі,

	демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бали з навчальної дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено у таблиці:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент» за відповідною формулою: Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40.

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з навчальної дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Шкала ECTS встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність), тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «A», «B», «C», «D», «E» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «A» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «B» -

оцінці «добре» тощо. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують бал «E». Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з навчальної дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Питання не передбачені.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Стоматологія : у 2 кн. : підручник. Кн. 2 / М.М. Рожко, І.І. Кириленко, О.Г. Денисенко та ін. ; за ред. М.М. Рожка. 2-е вид. К. : ВСВ «Медицина», 2018. 992 с.
2. Operative Oral and Maxillofacial Surgery. Edited By John D. Langdon, Mohan F. Patel, Robert Ord, Peter A. Brennan. Copyright Year 2017

Додаткова:

1. Стоматологія : підручник : У 2 кн. — Кн. 1. / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. — К. : ВСВ “Медицина”, 2013. — 872 с.
5. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery, 6e Hardcover – 19 April 2013 by James R. Hupp DMD MD JD MBA (Author), Myron R. Tucker DDS (Author), & 1 More
6. Manual of Minor Oral Surgery for the General Dentist, 2nd Edition Pushkar Mehra, Richard D'Innocenzo ISBN: 978-1-118-43215-0 August 2015 Wiley-Blackwell 312 Pages
7. Clinical Review of Oral and Maxillofacial Surgery - E-Book. by Shahrokh C. Bagheri, BS, DMD, MD, FACS, FICD, Chris Jo, DMD
8. TEXTBOOK OF ORAL AND MAXILLOFACIAL SURGERY -Borle ISBN 9789351520092. Edition 1/ Publish Year 2014 Pages 830.
9. Advanced Oral and Maxillofacial Implantology Publication Date: March 2020. Status: Available 378 pages.

13. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державний експертний центр МОЗ України

[http\www.dec.gov.ua\index\[.php\ua](http://www.dec.gov.ua/index.php/ua)

2. Національна медична наукова бібліотека України [http\library.gov.ua\](http://library.gov.ua/)

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

[http\www.nbuv.gov.ua\o](http://www.nbuv.gov.ua/o)